

BIBLIOTECA MARCEL·LÍ DOMINGO

Recull de premsa local i comarcal

Llibres tortosins, 1987

Per Ramon Masrià

Últim l'ampel·camp d'accés i de creativitat que competeix la Cultura, hom es troba amb què l'opinió pública es veu regularment informada des de comunicats telemàtics de crítica. El fet consisteix en una riguesa, però que només afecta a uns especialitzats concrets. Més enllà d'acció i ions, resultat injustificat de pensar en els supòsits concrets que Tortosa disposa sense que mai no hagin estat utilitzats per a l'enriquiment cultural i humà, en general. Faltar que en aquests casos només en situació de menys superveniència, a l'igual de nous valors i de l'aplicació tecnològica adient. En qualsevol cas el comunicat, la crítica especialitzada, esdevé en mitjà poc proument informatiu, el foment de la divulgació de l'entorn i, indubitablement, de l'increment qualitatius.

Un dels camps clàssics tradicionals ha estat el del llibre, aquest tema ampli i complex. Ha mantingut la crítica i la informació en una bona mesura, cosa estranya quan disposem de biblioteques de ventallades enteses. El servei públic, en tot cas, no s'ha fet.

Durant els darrers quinze anys, si fa no fa, hem tractat de cobrir aquest defecte. No ho hem intentat des d'un punt de vista inclement crític sinó des d'una voluntat informativa que el públic ha agraït, segons comprovem. A Tortosa existeix i s'incrementa un públic desolat d'informació quant a autors i obres d'oposició, de manera especial en el camp històric i l'interès en la publicació de sèrie-nom als volums de les vendes de llibres, ja sigui de manera directa o mitjançant les biblioteques.

La demanda s'ha incrementat, des que el llibre català s'ha ebert canvi, impulsada posteriorment per les campanyes institucionals en l'ordre promocional. Complementàriament interveuen les noves directives pedagògiques i el rolde conenut pels programes especialitzats. El llibre, d'ençà, ha passat a ésser un tema d'actualitat permanent, una cultura i de formació individual.

Les edicions trobaven una exclusivitat a Tortosa, amb indústries especialitzades, i darrerament s'enviaven les publicacions per altres municipis, sovint a partir d'aquesta potencialitat urbana. En qualsevol cas, la aplicació, prou modesta, aquella excel·lent forma de difusió d'edició mitjançant el control relatiu de les vendes i les inscripcions al Dipòsit Legal, mitjançant que revolta la producció i la comercialització. Talment esdevé satisfactori de veure com la demanda, darrerament, ha gaudit d'un increment que se situa a la ratlla d'un 30%, així com es detecta l'especialització acadèmica del llibre català el qual fet, probablement, justifica l'augment del volum de compres. Així, tot plegat, no ha perjudicat la presència al mercat de les edicions en català. En aquesta línia, tanmateix, es pot afirmar que la producció bibliogràfica tortosina i comarcal es produeix en llengua catalana, de manera que la publicació d'un llibre en llengua espanyola comença a patir un fort insulsi. De fet el llibre en català s'oposava a les obres en castellà, no com a resultat de la iniciativa empresarial sinó per exigència del mercat. La utilització de la llengua catalana o espanyola ha esdevengut eina de grup amb diferents tendències polítiques, amb molts altres afers a la cultura.

No gens menys que s'imposa un nou temps, uns nous conceptes, una redefinició humana i humanística i, en fi, una nova generació malen una situació que, per sort, resta com a contingut arqueològic i sense possibilitats naturals de futur.

Sense que puguem garantir l'absoluta integritat de notícies editorials que, referides a llibres d'autors o de temes tortosins, es produeixen fora de les nostres comarques per ésser ho que, per primer cop i davant l'incertesa que esdevé, incertesa en general de caràcter estadístic, en aquest cas referit al darrer any complet que podem estimar, és a dir, el 1987.

Al cap de la producció se situen les publicacions d'Història. Observem que per primer cop algunes importància la biografia que des d'ara apareixen en les llistes de divulgació i portada comença Albert Rosich en publicar Francesc Vinyes Garcia. Història i mite del Rector de Vallfoguera (Barcelona, Edicions 62, 1987. Ràstica, 198 pàgs., il·lustrat i llibre a l'abast, 227) que ha passat a ésser essencial per al coneixement del nostre passat i de la literatura barroca a Catalunya, la qual obra ja havia obtingut el XII Premi Narxà pel mateix temps sortia al carrer el nostre treball titulat (Darrers Raports) el Monestir de Tortosa (Tarragona, Diputació de Tarragona i Institut d'Estudis Tarraconens, 1987. Ràstica, 270 pàgs., il·lustrat i llibre a l'abast i Història, 62) elaborat a partir del fons de documentació privada que el biògraf havia dipositat a la Real Academia de la Historia, de Madrid. Finalment apareix una deliciosa biografia, de caràcter periodístic, escrita per J. M. Jover i amb el títol Repertori a Madrid del. Un home ho iuany (Barcelona, Editorial Claret, 1987. Ràstica, 302 pàgs., il·lustrat i llibre a l'abast, 91), que respon a tradicions i a noves tendències.

Considerem de caràcter excepcional la publicació d'un catàleg que, malgrat d'ésser un veritable «catàleg de santes» no deixa de constituir una oposició. Ens referim a El catàleg de l'Arxib de Tortosa, de 1574 (Tortosa, Publicacions de la Diputació, 1987. Ràstica, 112 pàgs.) mentre que, també segons les iniciatives de l'Ajuntament, en l'aspecte de monografies locals i voltes un treball d'opinió amb el títol El Bata Ebre i Tortosa (Tortosa, Ajuntament, 1987. Ràstica, 344 pàgs., il·lustrat, de contingut qualitatiu i de valor igual).

En l'aspecte típicament històric la bibliografia tortosina s'enriqueix, mantenint la línia de creixement dels darrers anys. Comença l'any amb l'edició en facsimil del testament de Sebastià Camps Terri que porta per títol El 6 d'octubre a les comarques (Tortosa, Cooperativa Gràfica Dertosaense Eds., 1987. Ràstica, 252 pàgs., il·lustrat i llibre a l'abast, 252), amb prelog de Josep Riera i recerca biogràfica de Josep Subirà i Pinyana, un llibre molt ben acollit a més del país, sobre tot pels especialistes en la història i la gent de 1984. L'escritor Carles Barriol publica el seu llibre, La navegació fluvial per l'Ebre (Araó, 1987. Ràstica, 78 pp.), en edició particular.

Roser Nadal i un article sobre la vida a la Tortosa medieval, inclòs al volum, amb el títol Aba-Biquer, el tortosí. La Catalunya rural (Barcelona, Graf Eds., Diputació de Barcelona, 1987. Ràstica, 62 pp.) i llibre (Biblioteca de classe, 23). Més increment Lluís Perpiñà de Joan M. Salas i memòria de Jaume Mollat i de la seva obra, amb el títol La vida medieval entre l'ebre i l'ebre. Col·lecció de la classe XIII (Barcelona, Serra Cultural, 1987. Ràstica, 160 pp.) amb prelog de Dr. Anna M. Bada i Margarit. A Tortosa tan sols apareixia Un quart de segle del Museu i Arxius Municipals de Tortosa (Tortosa, Ajuntament, 1987. Ràstica, 134 pp.) i llibre un memorial d'activitats de l'entorn i col·laboracions aportades, amb prelog del regidor J. Anad i redactat per Josep Masip. Una oposició important esdevé el llibre de Salvador J. Rovira amb el títol La desamortització de Madra a la província de Tarragona (1865-1886) (Tarragona, Ed. de la Diputació, 1987. Ràstica, 622 pàgs.) que ve a representar el tercer i darrer volum dels estudis que l'autor ha realitzat sobre aquest important tema de les desamortitzacions, amb contingut important per a la història i a la cultura de Tortosa.

El sector filològic, tan necessari a les nostres comarques, comença l'any amb l'edició de Dites i refranys a Bet (Tortosa, 1987. Ràstica, 56 pp., il·lustrat, un treball d'Amor Cortés i Masip, i posteriorment apareix una obra que, fent la importància oposició que l'any anterior

havia fet Joan S. Beltran, ha de tenir una indubtable transcendència: Rafael E. Gaudia, Josep Prades, Carme Rovira, Maria Pilar Vinent i Teresa Vicens publicaven Foto. Vocabulari infantil i d'adults. Recull de les terres de l'Ebre (Barcelona, Generalitat de Catalunya i CRIT) / Departament d'Ensenyament, 1987. Ràstica, 220 pàgs.).

La poesia també ha trobat el seu espai. Guanyador del VI Concurs Literari de Sant Antoni, Joan Collas publica Tanta de dies sense gust de obra (Tortosa, Ajuntament del Portell, 1987. Ràstica, 78 pàgs.), mentre que sobrava una edició particular d'Alexandra Moroso amb el títol Mite. Un conte a la solitud. Poemes (Tortosa, 1987. Ràstica, 31 pp.).

L'any, però, a través de la narració de viatges, retrobava la producció de l'escriptor Joan-Josep Rovira amb el seu Viatge de títol Ram (Tortosa, Cooperativa Gràfica Dertosaense Eds., 1987. Ràstica, 72 pp., llibre a l'abast, 26).

En un camp que podríem considerar de ciències aplicades classifiquem Acció de govern 1982-87 (Tortosa, Ajuntament, 1987. Ràstica, 96 pp.) amb presentació del batlle Vinyes i Segura, amb il·lustracions i com Bullat Municipal d'Informació. Dins les ciències socials hem de considerar el volum polític del Centre Associat a Tortosa de la Universitat a Dialectica, amb el títol Cidap. Estudis, obra de diversos autors universitaris que presenta el director Javier Mariñel Palacios (Tortosa, UNED, 1987. Ràstica, 190 pp.) que, cal fer notar, és l'únic llibre publicat en llengua espanyola. Altament cal acollir com a obra de base el llibre pòstum de Josep Iglésies, que tan es preocupa sempre per Tortosa, i que en aquesta oportunitat incrementa el seu llegat amb la publicació de les Vespertes de Tarragona. Montblanc i Tortosa, segons el llegat de 1896 (Reus, Associació d'Estudis Reusencs, 1987. Ràstica, 324 pp.).

Les Belles Arts s'enriqueixen bibliogràficament amb la publicació del catàleg del pònce Jaume Rocamora, un volum d'altura edició que arriba per a celebrar el seu cent cinquantè aniversari de treball en el món de les arts plàstiques: Jaume Rocamora. Una trajectòria artística (1902-1987), amb textos de Francesc González i Clot, Josep-Miquel Garcia i Neus Rumbia, font referència a l'oposició feta dins el conecctivisme (Barcelona, 1987. Ràstica, 56 pp., il·lustrat). Apareix també Soriano Montaga (1893-1979), llibre catàleg amb textos de Jaume Ferrer, Josep Gomis, Joan M. Roig, Josep-Miquel Garcia i Pep Segura (Tarragona, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i Diputació de Tarragona i Ajuntament d'Amposta i Fundació Caixa de Barcelona, 1987. Ràstica, 109 pp., il·lustrat, veu a publicació conjunta de l'homenatge fet a l'escriptor.

En el camp de la literatura també es publica una obra de Francesc Vinyes Garcia, el Rector de Vallfoguera, d'una demanda pel públic i amb alguna imitativa inefectiva de publicació: Comedia famosa de la gloriosa Verge i Martí Santa Barbara (Barcelona, Publicacions Universitat, 1987. Ràstica, 169 pàgs.).

Tot plegat esdevé una bona oposició en un ampli camp de estudis, volum que s'incrementa d'any en any i que moba una resposta efectiva pels programes especialitzats de la ciutat. Les 23 referències bibliogràfiques es distribueixen així: Història (8), Biografia (3), Belles Arts, Ciències socials, Filologia i Poesia (2), Ciències aplicades, Monografies locals, Literatura i assaig (1).

Font: biblioteca.tortosa.cat